

Denumiri și inițiative

În 1948, deci în primii ani ai puterii populare, transformările revoluționare pe care le cunoștea țara noastră căpătau dimensiuni și înțelesuri noi prin cuprinderea unui program amplu de înnoire a vieții culturale. Se nasc orchestre filarmonice și populare, muzee și edituri, apar publicații noi, iau ființă primele teatre de stat.

Pentru prima dată în istoria acestui popor au început să funcționeze, alături de cele patru „Naționale” existente, instituții artistice de spectacole subvenționate de stat, a căror răspindire avea să ducă în curînd la cuprinderea întreg teritoriului țării.

Rețeaua teatrelor s-a îndesit neconținut, cum e și firesc; nici în clipa de față nu e definitivă. Se vor naște noi teatre, se vor dovedi necesare unele corecturi, poate că două colective se vor comasa într-unul singur, mai puternic și mai bine plasat geografic, nimic nu ne îndreptățește să credem că în perspectiva permanenței înnoiri a vieții teatrale procesul acesta poate fi socotit încheiat. Definitivă rămîne o caracteristică pe care o avem mereu în vedere: teatrele noastre sînt dintru început și vor fi întotdeauna instituții de stat, inițiate de stat, susținute material de stat.

S-au numit de la început teatre de stat pentru a se sublinia această structură nouă, cu caracter revoluțio-

nar și pentru a se distinge de fostele companii particulare cu existență efemeră și cu menire mai degrabă comercială și mai puțin culturală.

Cu vremea, după cum era și firesc, denumirea de teatru de stat s-a arătat a fi aproape un pleonasm, în orice caz, deșinirea e anacronică și duce la monotonie. Teatrele au simțit nevoia să-și definească personalitatea prin alegerea unor titlaturi diverse — prime indicii ale profilului lor. După exemplul teatrelor bucureștene, și alte teatre și-au căutat denumiri noi.

Mai mult sau mai puțin inspirat. Avem Teatrul „M. Eminescu” din Botoșani, lesne de înțeles de ce. Avem Teatrul Municipal „Maria Filotti” din Brăila, pentru că marea actriță era de prin partea locului. Avem Teatrul „Victor Ion Popa” din Birlad, pentru că însemnatul dramaturg, regizor, animator de teatru era de obîrșie birlădean. Avem la Bacău Teatrul „Bacovia” după străvechea denumire a urbei. Avem și un nou teatru național, pentru că la Timișoara, tînărul colectiv teatral, înființat în anii noștri, și-a asumat răspunderea unui teatru de amploă rezonanță națională. Avem la Piatra Neamț un teatru alcătuit din tineri și destinat tinerilor, care se cheamă, firesc, Teatrul Tineretului. Unele teatre își definesc prin

titlatură zona în care se exercită cu precădere: Teatrul Giulești, Teatrul „Valea Jiului” din Petroșani.

Dar, avem și Teatrul de dramă și comedie din Constanța ca și cum aici s-ar juca numai pomenitele specii, nu și tragedie, să zicem, și asta în vreme ce memoria lui Ovidiu, cel dintîi poet știut pe pămîntul țării, este perpetuată de cîteva unități comerciale locale. Mai avem și Teatrul de revistă și comedie „Ion Vasilescu” titlatură cu funcție de pat al lui Procust pentru activitatea repertorială a instituției. Sau Teatrul de Nord Satu Mare, deși, exact văzînd lucrurile, teatrul e de Nord-Vest și sună ca un nume de gară. Și pe urmă, avem un șir de teatre care se cheamă la fel. Uniform, monoton și anacronic. Dar nici un teatru nu poartă numele vreunui mare artist ca Millo, Pascaly, Grigore Manolescu, Aristide Demetriad, Paul Gusty, Sică Alexandrescu și al altor altora. Chestiunea, de loc neînsemnată, nu se poate rezolva printr-o măsură generală, asumată de vreun for. Ea e o problemă a fiecărui teatru. Și cum există reglementări pe cit de precise pe atît de generoase în accesibilitate, se înțelege că nu sînt de așteptat decît inițiativele.

Virgil Munteanu